

**Bosna i Hercegovina
Brčko distrikt BiH
URED-KANCELARIJA ZA REVIZIJU
JAVNE UPRAVE I INSTITUCIJA
u Brčko distriktu BiH**

**Босна и Херцеговина
Брчко дистрикт БиХ
КАНЦЕЛАРИЈА-УРЕД ЗА РЕВИЗИЈУ
ЈАВНЕ УПРАВЕ И ИНСТИТУЦИЈА
у Брчко дистрикту БиХ**

Islahijet 8, telefon 049 218-220, faks 049 490-276
Ислахијет 8, телефон 049 218-220, факс 049 490-276
www.revizija-bd.ba

Broj: 01-02-03-13-405/20
R: 012-07; 06-07/20

**IZVJEŠĆE
O REVIZIJI FINANCIJSKOG POSLOVANJA
pravosuđa Brčko distrikta BiH
za razdoblje 1. 1. – 31. 12. 2019. godine**

Brčko, kolovoz 2020. godine

KAZALO

NEOVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE	3
1. REZIME DANIH PREPORUKA.....	5
2. UVOD.....	7
3. OPĆI DIO.....	7
4. PREDMET, CILJ I OBUJAM REVIZIJE.....	8
5. OSVRT NA NALAZE I PREPORUKE PRETHODNE REVIZIJE.....	9
6. NALAZI I PREPORUKE.....	11
6.1. RUKOVODSTVO I SUSTAV INTERNIH KONTROLA	11
6.2. OBAVLJANJE DJELATNOSTI SUKLADNO ZAKONU.....	12
6.3. PLANIRANJE I IZVRŠENJE TEKUĆEG PRORAČUNA	14
6.3.1. Izdatci za bruto plaće i naknade.....	15
6.3.2. Izdatci za materijal i sitni inventar	15
6.3.3. IZDATCI ZA USLUGE PRUEVOZA I GORIVA.....	16
6.3.4. Izdatci za ugovorene usluge.....	16
6.4. PLANIRANJE I IZVRŠENJE KAPITALNOG PRORAČUNA	17
7. OSTALI NALAZI.....	17
7.1. Izdatci po sudskoj presudi	17
7.2. Depozitni račun	17
7.3. JAVNE NABAVE	18
7.4. Popis sredstava i obveza na dan 31.12.2019. godine.....	20
8. KOMENTAR	23
9. PRILOZI IZVJEŠĆA O REVIZIJI	23

**Bosna i Hercegovina
Brčko distrikt BiH
URED-KANCELARIJA ZA REVIZIJU
JAVNE UPRAVE I INSTITUCIJA
u Brčko distriktu BiH**

**Босна и Херцеговина
Брчко дистрикт БиХ
КАНЦЕЛАРИЈА-УРЕД ЗА РЕВИЗИЈУ
ЈАВНЕ УПРАВЕ И ИНСТИТУЦИЈА
у Брчко дистрикту БиХ**

Islahijet 8, telefon 049 218-220, faks 049 490-276
Ислахијет 8, телефон 049 218-220, факс 049 490-276
www.revizija-bd.ba

PRAVOSUĐE BRČKO DISTRIKTA BiH
n/r predsjednika Pravosudnog povjerenstva

NEOVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

Predmet revizije

Izvršili smo reviziju finansijskog poslovanja pravosuđa Brčko distrikta BiH (u daljnjem tekstu: pravosuđe), za razdoblje 1. 1. – 31. 12. 2019. godine, te reviziju usklađenosti poslovanja s važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost rukovodstva

Predsjednik Pravosudnog povjerenstva je odgovoran za finansijsko poslovanje pravosuđa i usklađenost poslovanja s važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima. Ova odgovornost obuhvaća: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za sprečavanje nastanka materijalno-značajnih pogrešaka u finansijskom poslovanju pravosuđa.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskom poslovanju na temelju izvršene revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 18/18) i primjenjivom okviru ISSAI revizijskih standarda (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 31/18). Ovi standardi nalažu da radimo sukladno etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućuje da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijsko poslovanje ne sadrži materijalno značajne pogreške, te da je poslovanje usklađeno s važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Revizija uključuje provedbu postupaka s ciljem pribavljanja revizorskih dokaza o usklađenosti finansijskog poslovanja sa zakonskim i drugim relevantnim propisima, odobrenim i izvršenim pozicijama proračuna i izvršavanje poslova iz svoje nadležnosti. Izbor postupka je zasnovan na revizorskoj prosudbi, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešaka u finansijskom poslovanju. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za finansijsko poslovanje, s ciljem osmišljavanja revizorskih postupaka koji su odgovarajući u danim okolnostima, i zadovoljavaju standarde revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da osiguravaju osnovu za naše revizorsko mišljenje.

Osnova za izražavanje mišljenja

- *Pravosuđe je tijekom 2019. godine vršilo nabave robe i usluga najmanje u iznosu od 262.526,59 KM, a da isporučitelji roba nisu poštovali propisane rokove, niti su obrazložili kašnjenja i da istim pravosuđe nije vršilo obračun penala, što nije sukladno odredbama zaključenih ugovora. Vršena je nabava usluga od jednog ponuđača, bez dokumentiranja ispitivanja tržišta i jedna nabava nekoliko dana prije okončanja postupka nabave, što nije sukladno člancima 3 i 90 Zakona o javnim nabavama. Izuzev navedenog, vršena je nabava robe na temelju specifikacije u kojoj su uključeni posebni zahtjevi, koji nisu nužni, ograničavajući konkurenciju i omogućivši da formirani predmet nabave može realizirati samo određeni ponuđač, odnosno unaprijed je dana prednost određenom ponuđaču s certifikatom i garancijom, što nije sukladno članku 3 i članku 53 stavku (5) i članku 54, Zakona o javnim nabavama (detaljnije obrazloženo u točki 7.3. ovog Izvješća).*
- *Stanje na dan 31. 12. 2019. godine na transakcijskom podračunu za vođenje unutarnjeg platnog prometa za potrebe Osnovnog suda iznosi 960.853,11 KM. Pravosuđe nije uspostavilo ažurnu i vjerodostojnu analitičku evidenciju po namjenama i uplatiteljima sredstava (detaljnije obrazloženo u točki 7.2. ovog Izvješća).*

Mišljenje s rezervom

Po našem mišljenju, izuzev učinaka navoda u prethodnom pasusu, financijsko poslovanje pravosuđa Brčko distrikta BiH, u razdoblju 1. 1. – 31. 12. 2019. godine, bilo je u svim materijalno značajnim aspektima usklađeno s važećom zakonskom regulativom.

Zamjenici glavnog revizora:

Amra Ilić, dipl. oec.

Mr. sc. Savo Grujić, dipl. oec.

Glavni revizor

Nekir Suljagić, dipl. oec.

1. REZIME DANIH PREPORUKA

Izvršenom revizijom finansijskog poslovanja, pravosuđa Brčko distrikta BiH za 2019. godinu, konstatirali smo određeni broj propusta i nepravilnosti, a s ciljem otklanjanja istih dali smo sljedeće preporuke:

Potrebno je da pravosuđe, u roku predviđenom odredbama Zakona o reviziji javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH, dostavi Uredu za reviziju Program mjera za prevladavanje propusta i nepravilnosti utvrđenih u revizorskom izvješću.

Potrebno je da pravosuđe poduzima aktivnosti na otklanjanju propusta i nepravilnosti utvrđenih u revizorskim izvješćima.

Potrebno je ažurirati postojeće akte o internim kontrolama u dijelu njihovog temeljenja na postojećim identificiranim rizicima, procjeni vjerojatnosti njihovog nastanka i utjecaja na finansijsko poslovanje institucija pravosuđa prilikom izvršavanja njihovih značajnih transakcija i aktivnosti.

Potrebno je uspostaviti procedure nužne za eliminiranje procijenjenih rizika ili njihovo svođenje na prihvatljivu razinu, te osigurati kontinuiranu primjenu uspostavljenih procedura u svakodnevnom radu svih zaposlenika pravosuđa uspostavljanjem systemske komunikacije između sudionika i efektivnog monitoringa od rukovodstva pojedinačnih institucija i Pravosudnog povjerenstva s ciljem stalnog unapređivanja sustava internih kontrola na temelju uočenih propusta i informacija o promjenama u okruženju.

Potrebno je pravodobno i kontinuirano poduzimati aktivnosti na realizaciji Plana rada Pravosudnog povjerenstva za 2019. godinu.

Potrebno je sukladno Strategiji i Akcijskom planu dosljedno provoditi Plan za borbu protiv korupcije Brčko distrikta BiH.

Potrebno je da pravosuđe dosljedno ispoštuje odluku u dijelu usklađivanja propisa koji se odnose na minuli rad u ostalim institucijama.

S ciljem jačanja uloge Pravobraniteljstva u zaštiti proračunskih sredstava u postupcima javnih nabava, potrebno je (izuzev osnovnih) detaljno propisati bitne elemente ugovora o nabavama roba i usluga i izvođenju radova uzimajući u obzir njihove specifičnosti i rizike koji prate njihovu realizaciju od pokretanja postupka nabave do konačnog izvršenja ugovora i uspostaviti adekvatan sustav nadzora i komuniciranja svih sudionika tijekom cijelog procesa.

Potrebno je sastavljati operativne planove rashoda odobrenog proračuna, te na temelju istih tromjesečno pratiti izvršenje sukladno odredbama Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH i Zakona o izvršenju Proračuna Brčko distrikta BiH za 2019. godinu.

Potrebno je da pravosuđe u roku propisanom odredbama Zakona o izvršenju proračuna za 2019. godinu priprema obrazloženja za tromjesečna finansijska izvješća i podnosi ih Direkciji za financije.

Potrebno je planiranje prihoda vršiti na temelju realnih pokazatelja uzimajući u obzir ostvarenje u prethodnom razdoblju.

Potrebno je u obrazloženju izvršenja proračuna za prethodnu godinu izuzev tabličnog prikaza dati tekstualno obrazloženje odstupanja u izvršenju svih značajnih stavki odobrenog proračuna

sukladno odredbama Pravilnika o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna Brčko distrikta BiH.

Potrebno je dopuniti Pravilnik o uvjetima, načinu i postupku korištenja sredstava reprezentacije i postupku s darovima u institucijama pravosuđa Brčko distrikta BiH, u dijelu kontrole i vođenja evidencije o darovima.

Potrebno je provesti postupak javne nabave i zaključiti ugovor o pružanju usluga prije početka korištenja usluga reprezentacije.

Potrebno je prilikom izvršenja proračuna poštovati namjene i iznose analitički odobrenih pozicija proračuna kod promidžbenog materijala i darova i usluga prijevoza, utovara i istovara arhivskog materijala sukladno zakonu o izvršenju proračuna.

Potrebno je da pravosuđe obrati dužnu pozornost kako bi se novčana sredstva trošila sukladno zakonu o izvršenju proračuna BD BiH.

Potrebno je prilikom izdavanja naloga za uplatu depozita ili drugih sredstava osigurati njihovo dostavljanje osobama zaduženim za vođenje računa kako bi se ustrojila pouzdana analitička evidencija po namjenama i uplatiteljima sredstava, te uspostavila sistemska kontrola efektivne naplate i razduženja izdanih naloga za naplatu.

Potrebno je dosljedno provoditi odredbe ugovora o nabavi robe, u dijelu poštovanja propisanog roka, a u slučajevima nepoštovanja istog obračunati penale.

Potrebno je dosljedno provoditi odredbe Zakona o javnim nabavama i Pravilnika o postupku izravnog sporazuma u dijelu usluga prijevoza, utovara i istovara arhivskog materijala.

Potrebno je prije pokretanja postupka javne nabave osigurati potrebna sredstva.

Potrebno je provesti postupak javne nabave i zaključiti ugovor o pružanju usluga prije vršenja usluga prijevoza, utovara i istovara arhivskog materijala.

Potrebno je da pravosuđe prilikom pripreme specifikacije za nabavu i isporuku prigodnih darova dosljedno poštuje načela jednakog tretmana i nediskriminacije kandidata/ponuđača sukladno Zakonu o javnim nabavama.

Potrebno je da pravosuđe pravodobno obavješćuje Direkciju za financije Brčko distrikta BiH o točnom nadnevku raspoloživosti stalnog sredstva za uporabu, a koja se suštinski i koriste, kako bi se isto preknjižilo kao sredstvo u uporabi i otpočeo obračun amortizacije sukladno odredbama Pravilnika o evidenciji stalnih sredstava, sitnog inventara i materijala za proračunske korisnike u Brčko distriktu BiH.

Potrebno je osigurati da se priprema i izvršenje popisa imovine i obveza vrši dosljednom primjenom Upute o popisu u dijelu rokova okončanja popisa i zaduženja stalnih sredstava i inventara po uredima i zaduženim osobama.

2. UVOD

Obavili smo reviziju finansijskog poslovanja pravosuđa, na temelju ovlasti danih Zakonom o reviziji javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH i drugim relevantnim propisima na temelju godišnjeg plana revizija.

3. OPĆI DIO

Ustav Bosne i Hercegovine i Statut Brčko distrikta BiH predviđaju vladavinu zakona u Brčko distriktu BiH (u daljnjem tekstu: Distrikt). Oni obvezuju Distrikt da osigura najvišu razinu međunarodno priznatih ljudskih prava i osnovnih sloboda. Pravosuđe Distrikta je opredijeljeno ostvarivanju navedenih ciljeva kroz stvaranje neovisnog i učinkovitog pravosudnog sustava.

Sukladno Nalogu supervizora o imenovanju članova pravosuđa od 8. ožujka 2001. godine, odredbama Zakona o Pravobraniteljstvu Brčko distrikta BiH (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 28/06) i Zakona o Pravosudnom povjerenstvu Brčko distrikta BiH (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 19/07), pravosuđe se sastoji od:

- Osnovnog i Apelacijskog suda Brčko distrikta BiH,
- Tužiteljstva Brčko distrikta BiH,
- Pravosudnog povjerenstva Brčko distrikta BiH,
- Ureda za pravnu pomoć Brčko distrikta BiH i
- Pravobraniteljstva Brčko distrikta BiH.

Osnovni i Apelacijski sud Brčko distrikta BiH

Distrikt ima samostalno i neovisno sudstvo koje čine Osnovni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Osnovni sud) i Apelacijski sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Apelacijski sud).

Sudovi sude i štite ljudska prava i osnovne slobode građana zajamčene Ustavom Bosne i Hercegovine, zakonima Bosne i Hercegovine, zakonima i Statutom Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. Sudovi također ocjenjuju jesu li odredbe zakona Distrikta sukladne odgovarajućim odredbama Ustava i zakona Bosne i Hercegovine, a sukladno članku 6 stavku 3 točki c Ustava Bosne i Hercegovine. Izuzev toga, sudovi imaju nadležnost da odlučuju jesu li odredbe zakona Distrikta sukladne Statutu Brčko distrikta BiH.

Osnovni sud odlučuje i sudi po predmetima u kojima treba donijeti sudsku odluku po zakonima Distrikta. U Osnovnom sudu se rješavaju kazneni, parnični, trgovački, prekršajni, izvanparnični i ovršni postupci, a također Sud je odgovoran za registre zemljišta, trgovačkih subjekata i poduzeća.

Apelacijski sud ima drugostupanjsku nadležnost i odlučuje o redovitim i izvanrednim pravnim lijekovima izjavljenim na odluke Osnovnog suda.

Tužiteljstvo Brčko distrikta BiH

Tužiteljstvo je neovisno tijelo Distrikta koje svoju dužnost obavlja nepristrano sukladno Ustavu i zakonima Bosne i Hercegovine, Statutu Brčko distrikta BiH i zakonima Distrikta. Tužiteljstvo pokreće postupke protiv počinitelja kaznenih djela i usmjerava Policiju Brčko distrikta BiH u istraživanju kaznenih djela. Tužiteljstvo također prima, pregleda i postupa po prijavama podnesenim od tijela Brčko distrikta BiH i drugih pravnih i fizičkih osoba.

Pravosudno povjerenstvo Brčko distrikta BiH

Pravosudno povjerenstvo je samostalno, i od drugih tijela vlasti Brčko distrikta BiH neovisno tijelo koje svoje poslove obavlja u okviru djelokruga utvrđenog Statutom Brčko distrikta BiH i zakonima Brčko distrikta BiH. Pravosudno povjerenstvo osigurava najviše profesionalne standarde pri imenovanju i razrješenju odvjetnika u Uredu za pravnu pomoć, osigurava provedbu zakona i drugih propisa i mjera koje se odnose na organizaciju i rad odvjetnika Ureda za pravnu pomoć i Sudske policije Brčko distrikta BiH, te daje suglasnost na pravilnike o unutarnjoj organizaciji istih.

Ured za pravnu pomoć Brčko distrikta BiH

Ured za pravnu pomoć Brčko distrikta BiH je neovisno tijelo Distrikta. Ured je odgovoran za pružanje pravnih savjeta i pravne pomoći fizičkim osobama lošeg imovinskog stanja na visoko profesionalan način kao što je određeno od Pravosudnog povjerenstva Brčko distrikta BiH sukladno Zakonu o Uredu za pravnu pomoć Brčko distrikta BiH. Ured svoju dužnost obnaša nepristrano sukladno Ustavu i zakonima Bosne i Hercegovine, Statutu Brčko distrikta BiH i zakonima Brčko distrikta BiH. Ured je neovisan od sudova i Tužiteljstva Brčko distrikta BiH.

Pravobraniteljstvo Brčko distrikta BiH

Pravobraniteljstvo je institucija uspostavljena Zakonom o Pravobraniteljstvu Brčko distrikta BiH (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, brojevi: 28/06, 19/07, 17/08 i 20/10). Cilj Pravobraniteljstva je osigurati da se imovina Brčko distrikta BiH koristi sukladno zakonu i da radnje koje Distrikt poduzima, kao i poslovi u kojima je Distrikt jedna od strana, budu sukladni zakonu. Kako bi se postigao ovaj cilj, pravobranitelj može davati savjetodavna mišljenja u svezi s usklađenošću postupaka institucija Distrikta i može pokrenuti parnice i zastupati u parnicama pred sudovima Distrikta i drugim sudovima u Bosni i Hercegovini. Pravobraniteljstvo može pokretati postupke u ime Distrikta, zastupati u postupcima u ime Distrikta ili pokretati postupke protiv Distrikta i osoba odgovornih za kršenje zakonskih obveza Distrikta.

Pravobraniteljstvo prati i proučava stanje i probleme iz svoje nadležnosti i obavješćuje nadležne institucije i predlaže mjere za sprečavanje društveno štetnih pojava.

Na dan 31. 12. 2019. godine, pravosuđe je imalo 247 zaposlenika, dok je pravilnicima o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u pravosuđu sistematizirane 254 pozicije.

4. PREDMET, CILJ I OBUJAM REVIZIJE

Predmet revizije je finansijsko poslovanje pravosuđa za 2019. godinu, odnosno, stvarno izvršenje izdataka - rashoda tekućeg proračuna i proračuna kapitalnih potreba, kao i usklađenost poslovanja s važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije finansijskog poslovanja pravosuđa je da omogući revizoru da predoči nalaze i preporuke o tome je li finansijsko poslovanje obavljeno sukladno cjelokupnoj zakonskoj važećoj regulativi Distrikta, kao i planiranim pozicijama proračuna.

Revizija je planirana i izvršena s ciljem pribavljanja realne osnove odražava li finansijsko poslovanje pravosuđa realnu sliku poslovanja tijekom godine i stanja na koncu godine. Revizija će utvrditi jesu li poduzete sve mjere za namjensko trošenje proračunskih izdataka za svrhe za koje je dana ovlast donošenjem proračuna, postizanje transparentnosti i zakonitosti u radu, kao i javne odgovornosti predsjednika pojedinih organizacijskih cjelina pravosuđa. Revizija uključuje davanje nalaza i preporuka za daljnji rad s posebnim naglaskom na što učinkovitiju i ekonomičniju zaštitu imovine i trošenje javnih sredstava jačanjem internih kontrola.

Obujam revizije je utvrđen internim planskim dokumentima revizije finansijskog poslovanja za 2019. godinu.

S obzirom da se revizija obavlja provjerama na bazi uzoraka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne pogreške mogu ostati neotkrivene.

5. OSVRT NA NALAZE I PREPORUKE PRETHODNE REVIZIJE

Ured za reviziju javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju), izvršio je reviziju finansijskog poslovanja pravosuđa Brčko distrikta BiH (u daljnjem tekstu: pravosuđe) za 2018. godinu i dostavio konačno Izvješće broj: 01-02-03-13-305/19 dana 16. 7. 2019. godine. Pravosuđe je 9. 9. 2019. godine, sastavilo Akcijski plan za otklanjanje nedostataka po Izvješću o reviziji finansijskog poslovanja pravosuđa za 2018. godinu.

Člankom 17 stavkom 2 Zakona o reviziji javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH propisano je da je revidirana institucija u roku od 30 dana od dana prijama revizorskog izvješća dužna Uredu za reviziju dostaviti program mjera za prevladavanje propusta i nepravilnosti utvrđenih u revizorskom izvješću.

Pravosuđe nije u roku od 30 dana dostavilo Uredu za reviziju navedeni Program mjera, što nije sukladno odredbama Zakona o reviziji javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH.

Potrebno je da pravosuđe, u roku predviđenom odredbama Zakona o reviziji javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH, dostavi Uredu za reviziju Program mjera za prevladavanje propusta i nepravilnosti utvrđenih u revizorskom izvješću.

Uvidom u planirane aktivnosti po Akcijskom planu i Izvješće o radu pravosuđa za 2018. godinu, u svezi s realizacijom danih preporuka utvrdili smo sljedeće:

- Realizirane preporuke

- donošenje Programa stručnog usavršavanja službenika i namještenika u pravosuđu sukladno odredbama Pravilnika o stručnom usavršavanju i obrazovanju službenika i namještenika u pravosuđu Brčko distrikta BiH,
- **Djelomično realizirane preporuke**
 - osiguranje pouzdanog načina priznavanja izdataka za energiju, putem utvrđivanja stvarnih utrošaka električne energije, te uspostave adekvatne evidencije, kontrole i izvješćivanje o prijemu i potrošnji lož-ulja,
 - realno planiranje prihoda.
- **Nerealizirane preporuke**
 - ustrojavanje ažurne i pouzdane analitičke evidencije po namjenama i uplatiteljima sredstava vezanih za uplate i isplate koje se provode preko depozitnog računa Osnovnog suda po uplatiteljima,
 - ažuriranje postojećih akata o internim kontrolama u dijelu njihovog temeljenja na postojećim identificiranim rizicima, procjeni vjerojatnosti njihovog nastanka i utjecaja na financijsko poslovanje institucija pravosuđa prilikom izvršavanja njihovih značajnih transakcija i aktivnosti,
 - uspostavljanje procedura nužnih za eliminiranje procijenjenih rizika ili njihovo svođenje na prihvatljivu razinu, te osigurati kontinuiranu primjenu uspostavljenih procedura u svakodnevnom radu svih zaposlenika pravosuđa uspostavljanjem systemske komunikacije između sudionika i efektivnog monitoringa od rukovodstva pojedinačnih institucija i Pravosudnog povjerenstva s ciljem stalnog unapređivanja sustava internih kontrola na temelju uočenih propusta i informacija o promjenama u okruženju,
 - jačanja uloge Pravobraniteljstva u zaštiti proračunskih sredstava u postupcima javnih nabava, kroz detaljno propisivanje bitnih elemenata ugovora o nabavama roba i usluga i izvođenju radova uzimajući u obzir njihove specifičnosti i rizike koji prate njihovu realizaciju od pokretanja postupka nabave do konačnog izvršenja ugovora i uspostavljanje adekvatnog sustava nadzora i komuniciranja svih sudionika u procesu,
 - osiguranje Tužiteljstvu elektroničkog pristupa odgovarajućim bazama podataka poreznih i inspeksijskih tijela u okviru Akcijskog plana za provedbu strategije za borbu protiv korupcije Brčko distrikta BiH,
 - tekstualno obrazloženje odstupanja u izvršenju svih značajnih stavki odobrenog proračuna sukladno odredbama Pravilnika o financijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna Brčko distrikta BiH,
 - dopuna Pravilnika o uvjetima, načinu i postupku korištenja sredstava reprezentacije i postupku s darovima u institucijama pravosuđa, u dijelu kontrole i vođenja evidencije o darovima,
 - provedba Zakona o javnim nabavama i Pravilnika o postupku izravnog sporazuma,
 - provedba odredbi ugovora o javnim nabavama robe, u dijelu propisanog roka, a u slučajevima nepoštovanja istog obračunati penale,
 - provedba Zakona o izvršenju proračuna u dijelu namjene i iznosa analitički odobrenih pozicija proračuna kod darova.

Pravosuđe nije realiziralo preporuke po izvješćima o obavljenoj reviziji za prethodne tri godine, a koje se odnose na:

- sastavljanje operativnih tromjesečnih planova rashoda odobrenog proračuna,

- izvršavanje popisa u roku i na način propisan Uputom o popisu.

Potrebno je da pravosuđe pravodobno poduzima aktivnosti na otklanjanju propusta i nepravilnosti utvrđenih u revizorskim izvješćima.

6. NALAZI I PREPORUKE

6.1. Rukovodstvo i sustav internih kontrola

S ciljem ostvarenja programskih ciljeva rada kao i ekonomičnog, učinkovitog i efektivnog trošenja javnih sredstava, nužno je uspostaviti funkcionalan sustav internih kontrola, koje su odgovornost rukovodstva pravosuđa.

Tijekom revizije, izvršili smo procjenu uspostavljanja, funkcioniranja i nadzora sustava internih kontrola kao procesa koji je utemeljen i vođen od rukovodstva pravosuđa, s ciljem osiguranja razumnog uvjerenja za efikasnost i uspješnost poslovanja, suglasnosti s postojećim zakonima i propisima, zaštite imovine od neovlaštenog prisvajanja, korištenja ili otuđenja.

Kontrolni postupci, obavljani na temelju općih uputa iz organizacijskog plana, formalizirani su i svedeni na rutinske transakcije, što potvrđuju uočeni propusti i nepravilnosti i to:

- izostanak tromjesečnog (kvartalnog) planiranja, praćenja i izvješćivanje izvršenje proračuna, sukladno odredbama Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH i Zakona o izvršenju proračuna Brčko distrikta BiH,
- nepotpuno obrazloženje izvršenja proračuna,
- realizacija Plana rada Pravosudnog povjerenstva za 2019. godinu,
- provedba Plana za borbu protiv korupcije Brčko distrikta BiH,
- provedba Odluke u dijelu usklađivanja propisa koji se odnose na minuli rad,
- provedba Zakona o javnim nabavama i Pravilnika o postupku izravnog sporazuma u dijelu provedbe izravnog postupka,
- poštovanje načela jednakog tretmana i nediskriminacije kandidata/ponuđača prilikom izrade specifikacije za nabavu,
- provedba odredbi ugovora o nabavi robe, u dijelu poštovanja propisanog roka,
- nije uspostavljena analitička evidencija po uplatiteljima depozitnih sredstava na transakcijskom podračunu,
- popis imovine i obveza nije izvršen u roku i na način propisan Uputom o popisu.

Potrebno je ažurirati postojeće akte o internim kontrolama u dijelu njihovog temeljenja na postojećim identificiranim rizicima, procjeni vjerojatnosti njihovog nastanka i utjecaja na financijsko poslovanje institucija pravosuđa prilikom izvršavanja njihovih značajnih transakcija i aktivnosti.

Potrebno je uspostaviti procedure nužne za eliminiranje procijenjenih rizika ili njihovo svođenje na prihvatljivu razinu, te osigurati kontinuiranu primjenu uspostavljenih procedura u svakodnevnom radu svih zaposlenika pravosuđa uspostavljanjem systemske komunikacije između sudionika i efektivnog monitoringa od rukovodstva pojedinačnih institucija i Pravosudnog povjerenstva s ciljem stalnog unapređivanja sustava internih kontrola na temelju uočenih propusta i informacija o promjenama u okruženju.

6.2. Obavljanje djelatnosti sukladno zakonu

Sukladno nadležnostima iz članka 14 Zakona o Pravosudnom povjerenstvu Brčko distrikta BiH (Sl. glasnik Brčko distrikta BiH, brojevi: 19/07, 20/07 i 2/08), Pravosudno povjerenstvo je donijelo Plan rada za 2019. godinu, aktom br. SuPK-1893/18 od 21. 12. 2018. godine.

U postupku revizije nisu završene aktivnosti predviđene Planom rada za 2019. godinu, koje se posebno odnose na:

- Izradu i upućivanje u skupštinsku proceduru sljedećih zakona: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o bilježnicima Brčko distrikta BiH, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju kaznenih sankcija, pritvora i drugih mjera Brčko distrikta BiH, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta BiH, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršnom postupku Brčko distrikta BiH,
- Usvajanje podzakonskih akata od Pravosudnog povjerenstva: Pravilnik o statusu, radu, odgovornosti i troškovima izlaska na teren sudskih ovršitelja, Pravilnik o obrazovanju, stručnom ispitu za sudskog ovršitelja i rukovoditelja službe sudskih ovršitelja, Pravilnik o načinu i postupku angažiranja ovršitelja po ugovoru, Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o tehničkoj uporabi Glavne knjige registra u elektroničkom obliku, Pravilnik o provedbi Zakona o zaštiti tajnih podataka u Pravosudnom povjerenstvu, Pravilnik o načinu postupanja i uzimanja uzoraka biološkog materijala za potrebe analize DNK u kaznenom postupku, Pravilnik o načinu vršenja nadzora nad radom bilježnika u Brčko distriktu BiH, Program stručnog ispita za sudske ovršitelje, Odluka o visini nagrade i naknade ovršitelja po ugovoru, Tarifa o nagradama i naknadama za rad bilježnika u Brčko distriktu BiH i Lista radnih mjesta čiji izvršitelji imaju pristup tajnim podacima,
- Pravosudno povjerenstvo je preko člana sektorske radne skupine "Pravda i osnovna prava" i Stručne službe, poduzimalo nužne aktivnosti, ali nije realiziran cilj, u smislu dobivanja sredstava kroz IPA Fond 2018. – 2020. godine,
- U oblasti informiranja javnosti, Pravosudno povjerenstvo na internetskoj stranici obavješćuje javnost o radu pravosudnih institucija, ali bez propisanih procedura,
- Usluge održavanja aplikacije i baze "Registra poduzeća i poduzetnika" i njezina prilagodba za rad po principu One Shop Stop u okviru međunarodne donacije,
- Usluge za održavanje aplikacije i baze EZKBD – Elektroničke zemljišne knjige Brčko distrikta BiH,
- Rad IT službe na nabavi, izradi i implementaciji aplikacije i baze dokument menadžment sustava (DMS) za vođenje predmeta u Pravobraniteljstvu.

Potrebno je pravodobno i kontinuirano poduzimati aktivnosti na realizaciji Plana rada Pravosudnog povjerenstva za 2019. godinu.

Sukladno Strategiji za borbu protiv korupcije Brčko distrikta BiH za razdoblje 2018. – 2019. godine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 15/18), usvojene od Skupštine Brčko distrikta BiH, s ciljem realizacije specifičnih mjera iz Akcijskog plana za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije, Pravosudno povjerenstvo Brčko distrikta BiH, 26. 11. 2018. godine, donosi Plan za borbu protiv korupcije za razdoblje 2018. – 2019. godina.

U postupku revizije je utvrđeno da nisu završene aktivnosti za provedbu Plana za borbu protiv korupcije, u dijelu:

- osiguranja Tužiteljstvu elektroničkog pristupa odgovarajućim bazama podataka poreznih i inspeksijskih tijela,

- pojačanja internog i eksternog nadzora u onim oblastima rada u kojima je na temelju planova integriteta ustanovljen rizik od korupcije,
- donošenja procedura upravljanja rizicima u postupcima javnih nabava, s posebnim naglaskom na pripremu tenderske dokumentacije i prijam roba, usluga i radova.

Potrebno je sukladno Strategiji i Akcijskom planu dosljedno provoditi Plan za borbu protiv korupcije Brčko distrikta BiH.

Člankom 4 Zakona o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine i člankom 3 Zakona o plaćama i drugim naknadama pravobranitelja i zamjenika pravobranitelja u Pravobraniteljstvu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine propisano je da se osnovna plaća svakog sudca i tužitelja, odnosno pravobranitelja i svakog zamjenika pravobranitelja povećava za 0,5 % za svaku punu godinu radnog staža, najviše do 40 godina. Skupština Brčko distrikta BiH je na 47. redovitoj sjednici održanoj 24. travnja 2019. godine donijela Odluku o utvrđivanju obveza tijela javne uprave, institucija, javnih poduzeća, ustanova i fondova Brčko distrikta BiH u pogledu usklađivanja propisa (u daljnjem tekstu: Odluka). Člankom 4 stavkom 2 navedene Odluke zadužuju se pravosuđe BD BiH i Pravobraniteljstvo BD BiH da izvrše usklađivanje akata koji se odnose na minuli rad, a sve radi ujednačavanja s propisima koji reguliraju iznos minulog rada u ostalim institucijama. Revizijom je utvrđeno da pravosuđe nije iniciralo usklađivanje propisa koji se odnose na minuli rad, što nije sukladno članku 4 stavku 2 Odluke.

Potrebno je da pravosuđe dosljedno ispoštuje odluku u dijelu usklađivanja propisa koji se odnose na minuli rad u ostalim institucijama.

Odredbama članka 7 Zakona o Pravobraniteljstvu Brčko distrikta BiH propisano je da Pravobraniteljstvo obavlja poslove pravne zaštite javne imovine, imovinskih prava i imovinskih interesa Brčko distrikta BiH, njegovih tijela, institucija i pravnih osoba koje se financiraju u potpunosti ili pretežno iz proračuna Distrikta ili je Distrikt njihov osnivač. Pravobraniteljstvo pred sudovima i drugim nadležnim tijelima poduzima zakonom određene postupke i mjere za zaštitu javne imovine, imovinskih prava i imovinskih interesa Brčko distrikta, odnosno u položaju je zakonskog zastupnika Distrikta, njegovih institucija i tijela.

Odredbama članka 68 stavaka 2 i 3 Statuta Brčko distrikta BiH definiran je mandat Pravobraniteljstva, da osigura korištenje imovine Brčko distrikta sukladno zakonu i da radnje koje Distrikt poduzima, kao i poslovi u kojima je Distrikt jedna od strana budu sukladni zakonu, te da Pravobraniteljstvo može pokrenuti postupke u ime Distrikta i osoba odgovornih za kršenje zakonskih obveza. Pravobraniteljstvo pored navedenih nadležnosti daje mišljenja prije donošenja akata i zaključivanja ugovora kojima se reguliraju financijska i imovinska pitanja Distrikta, njihovih tijela i institucija i vrši funkciju kontrole zakonitosti zaključivanja naprijed navedenih ugovora imovinsko-pravne prirode.

Zbog nepostojanja dodatne legislative u postupcima javnih nabava uloga Pravobraniteljstva u tom procesu svedena je na evidenciju primljenih zahtjeva i davanje mišljenja na ispunjavanje formalno potrebnih općih uvjeta za sastavljanje ugovora uz naglašavanje odgovornosti proračunskih korisnika za materijalnu odgovornost prema sredstvima.

S ciljem jačanja uloge Pravobraniteljstva u zaštiti proračunskih sredstava u postupcima javnih nabava, potrebno je (izuzev osnovnih) detaljno propisati bitne elemente ugovora o nabavama roba i usluga i izvodenju radova uzimajući u obzir njihove specifičnosti i rizike koji prate njihovu realizaciju od pokretanja postupka

nabave do konačnog izvršenja ugovora i uspostaviti adekvatan sustav nadzora i komuniciranja svih sudionika tijekom cijelog procesa.

6.3. Planiranje i izvršenje tekućeg proračuna

Odobreni proračun Pravosuđa za tekuće rashode u iznosu od 11.306.936,87 KM, realiziran je u iznosu od 10.530.465,94 KM, ili 93,13 % (tablica br. 1 u prilogu Izvješća).

Člankom 27 stavkom 1 Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH i člankom 14 stavkom 1 Zakona o izvršenju Proračuna Brčko distrikta BiH za 2019. godinu, propisana je obveza proračunskih korisnika da pripremaju i podnose Direkciji za financije Brčko distrikta BiH prijedloge operativnih planova proračuna u kojima su obuhvaćeni planovi rashoda za svako tromjesečje. Na temelju kvartalnih planova rashoda i raspoloživih proračunskih sredstava, proračunski korisnici prate izvršenje proračuna kako je to predviđeno odredbama članka 26 stavka 2 Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH.

Revizijom smo utvrdili da pravosuđe u 2019. godini nije sastavljalo operativne tromjesečne planove odobrenog proračuna, kojim bi bili obuhvaćeni tromjesečni planovi rashoda, što nije sukladno odredbama Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH i Zakona o izvršenju proračuna Brčko distrikta BiH za 2019. godinu.

Potrebno je sastavljati operativne planove rashoda odobrenog proračuna, te na temelju istih tromjesečno pratiti izvršenje sukladno odredbama Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH i Zakona o izvršenju proračuna Brčko distrikta BiH za 2019. godinu.

Pravosuđe je aktima od 7. 5., 24. 7., 29. 10. 2019. i 5. 3. 2020. godine dostavilo Direkciji za financije obrazloženje proračuna Ureda za razdoblje 1. 1. – 31. 3., 1. 1. – 30. 6., 1. 1. – 30. 9. i 1. 1. – 31. 12. 2019. godine.

Člankom 29 stavkom 1 i 2 Zakona o izvršenju proračuna za 2019. godinu propisano je da svi proračunski korisnici pripremaju obrazloženja za tromjesečna financijska izvješća koja se odnose na programske rezultate izvršenja proračuna, a sukladno zahtjevu Direkcije. Obrazloženja izvješća podnose se Direkciji najkasnije u roku od 30 dana od isteka svakog tromjesečja.

Pravosuđe nije u propisanim rokovima od 30 dana od isteka svakog tromjesečja podnosilo Direkciji obrazloženja izvršenja proračuna za razdoblja 1. 1. – 31. 3. i 1. 1. – 31. 12. 2019. godine, što nije sukladno odredbama Zakona o izvršenju proračuna za 2019. godinu.

Potrebno je da pravosuđe u roku propisanom odredbama Zakona o izvršenju proračuna za 2019. godinu priprema obrazloženja za tromjesečna financijska izvješća i podnosi ih Direkciji za financije.

Pravosuđe je planiralo ukupne prihode za 2019. godinu u iznosu od 2.213.250,00 KM, a ostvarilo u iznosu od 2.070.442,27 KM ili 93,55 % (tablica br. 3 u prilogu Izvješća).

Prihodi od pružanja javnih usluga su planirani u iznosu od 2.000,00 KM, a ostvareni u iznosu od 247.022,12 KM, ili 12.351,11 % u odnosu na plan. Uzrok odstupanja je prihoda je nerealno planiranje prihoda s obzirom da su isti u 2018. godini ostvareni u iznosu od 212.851,04 KM. Također, nije obrazložen uzrok značajnog odstupanja.

Potrebno je planiranje prihoda vršiti na temelju realnih pokazatelja uzimajući u obzir ostvarenje u prethodnom razdoblju.

Člankom 21 stavcima 2 i 3 Pravilnika o financijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna utvrđena je obveza proračunskih korisnika da, na zahtjev Direkcije za financije, obrazlože strukturu svojih troškova, objasne uzroke neproporcionalnog izvršenja godišnjeg plana značajnih prihoda, rashoda, primitaka i izdataka, a po mogućnosti i kvantificirati odstupanja po uzrocima nastajanja, objasniti dinamiku realizacije programa posebne namjene i ocijeniti koji se rezultat očekuje na koncu godine, obrazlože najvažnije uzroke odstupanja izvršenja u tekućem u odnosu na isto razdoblje prethodne godine i mjere koje će biti poduzete radi otklanjanja eventualnih poremećaja.

U obrazloženju izvršenja tekućeg proračuna pravosuđa za razdoblje 1. 1. – 31. 12. 2019. godine, su tablično navedeni planirani i izvršeni prihodi bez obrazloženja odstupanja ostvarenih prihoda u odnosu na planirane. Realizacija kapitalnog proračuna za 2017., 2018. i 2019. godinu je također dana tablično bez tekstualnog obrazloženja.

Zbog navedenih nedostataka obrazloženje izvršenja, tekućeg i kapitalnog proračuna u odnosu na planirani, kao i prihoda i primitaka za razdoblje 1. 1. – 31. 12. 2019. godine pravosuđe nije postupilo sukladno odredbama članka 21 stavaka 2 i 3 Pravilnika o financijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna Brčko distrikta BiH.

Potrebno je u obrazloženju izvršenja proračuna za prethodnu godinu izuzev tabličnog prikaza dati tekstualno obrazloženje odstupanja u izvršenju svih značajnih stavki odobrenog proračuna sukladno odredbama Pravilnika o financijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna Brčko distrikta BiH.

6.3.1. Izdatci za bruto plaće i naknade

Izdatci za bruto plaće i naknade planirani su u iznosu od 7.959.592,71 KM, a izvršeni u iznosu od 7.794.679,30, ili 97,93 %. Prvobitnim proračunom planirana su sredstva u iznosu od 7.892.797,70 KM, a rebalansom proračuna ista su uvećana u iznosu od 66.795,01 KM, zbog donošenja Zakona o plaćama, tako da konačan proračun za bruto plaće i naknade iznosi 7.959.592,71 KM.

6.3.2. Izdatci za materijal i sitni inventar

Izdatci za nabavu materijala i sitnog inventara odobreni su u iznosu od 205.200,00 KM, izvršeni u iznosu od 121.279,22 KM, ili 59,10 % od sintetičke pozicije plana.

Najznačajniji izdatci se odnose na: materijal za čišćenje 45.526,53 KM, formulare i papir 23.967,00 KM, uredski materijal 22.929,31 KM, promidžbeni materijal i darovi 14.821,65 KM, izdatci za odjeću, odore i obuću 9.268,09 KM, kompjutorski materijal 6.557,25 KM i sitni inventar 3.707,76 KM.

Člankom 9 stavkom 2 Zakona o izvršenju Proračuna za 2019. godinu regulirano je da proračunski korisnici sredstva koriste samo za namjene koje su određene proračunom i to do iznosa planiranog za tog proračunskog korisnika.

Promidžbeni materijal i darovi odobreni su u iznosu od 13.500,00 KM, a ostvareni u iznosu od 14.821,65 KM i **analitički je prekoračen iznos za 1.321,65 KM** u odnosu na plan.

Pravilnik o uvjetima, načinu i postupku korištenja sredstava reprezentacije i postupku s darovima u institucijama pravosuđa Brčko distrikta BiH ne sadrži odredbe o kontroli proračunske stavke za reprezentaciju i darove, vođenje evidencije o darovima (primljenim i danim) i slično.

Potrebno je dopuniti Pravilnik o uvjetima, načinu i postupku korištenja sredstava reprezentacije i postupku s darovima u institucijama pravosuđa Brčko distrikta BiH, u dijelu kontrole i vođenja evidencije o darovima.

6.3.3. Izdatci za usluge prijevoza i goriva

Izdatci za usluge prijevoza i goriva odobreni su u iznosu od 66.100,00 KM, a ostvareni u iznosu od 52.185,51 KM, ili 78,95 %.

Usluge prijevoza, utovara i istovara arhivskog materijala nisu planirane, a ostvarene su u iznosu od 6.704,10 KM i **analitički je prekoračen iznos.**

6.3.4. Izdatci za ugovorene usluge

Izdatci za ugovorene usluge odobreni su u iznosu od 1.716.010,00 KM, a ostvareni u iznosu od 1.541.818,06 KM, ili 89,85 %.

U okviru ugovorenih usluga najznačajniji izdatci odnose se na: troškove izvršenja kazni zatvora 968.336,00 KM, liječenja zatvorenika i ostalo 99.401,63 KM, usluge vještačenja, svjedoka i sudaca porotnika 134.674,83 KM, izdatke za usluge Instituta za medicinsko vještačenje 73.177,16 KM, pravne usluge 65.465,60 KM, usluge reprezentacije 33.373,30 KM, izdatke za hardverske i softverske usluge 32.872,70 KM, izdatke za djecu bez roditelja i skrbi 13.932,00 KM, izdatke za rad u povjerenstvima 12.000,00 KM, usluge stručnog obrazovanja 19.725,23 KM, izdatke za volonterski rad 17.561,55 KM, usluge objavljivanja tendera i oglasa 12.978,45 KM, ostale izdatke za stručnu literaturu 7.277,16 KM, troškove izvršenja sudskih presuda 6.258,00 KM, ostale nespomenute usluge i daće 5.889,22 KM, usluge prevođenja sa stranih jezika 5.802,60 KM, promidžbeni materijal i darove 5.614,65 KM.

Usluge reprezentacije odobrene su u iznosu od 47.600,00 KM, a ostvarene u iznosu od 33.373,30 KM, ili 70,11 %. Ugovor o pružanju usluga reprezentacije je zaključen 4. 3. 2019. godine. Usluge reprezentacije su vršene u siječnju i veljači 2019. godine, odnosno prije provedenog postupka javnih nabava i zaključenog ugovora.

Potrebno je provesti postupak javne nabave i zaključiti ugovor o pružanju usluga prije početka korištenja usluga reprezentacije.

Potrebno je prilikom izvršenja proračuna poštovati namjene i iznose analitički odobrenih pozicija proračuna kod promidžbenog materijala i darova i usluga prijevoza, utovara i istovara arhivskog materijala sukladno zakonu o izvršenju proračuna.

6.4. Planiranje i izvršenje kapitalnog proračuna

Odobrena sredstva proračuna kapitalnih potreba za razdoblje 2017. – 2019. godina su u iznosu 1.471.455,00 KM, a izvršena u iznosu od 777.778,30 KM, ili 52,86 % (tablica br. 2 u prilogu Izvješća). Nizak postotak izvršenja proračuna kapitalnih potreba je zbog nerealiziranih nabava računalske i druge opreme, softvera i licencija u iznosu od 600.678,14 KM.

Izdatci za kapitalne potrebe u 2018. godini odobreni su u iznosu 420.000,00 KM, a izvršeni u iznosu 198.217,39 KM ili 47,19 %.

7. OSTALI NALAZI

7.1. Izdatci po sudskoj presudi

Presudama broj: 96 0 K 104150 17 K od 16.08. i 96 0 K 083774 19 Kž 3 od 16. 4. 2019. godine optužene osobe su pravomoćno oslobođene od optužbe za počinjena kaznena djela. Branitelji optuženih su podnijeli zahtjeve za isplatu troškova obrane optuženog, sa zahtjevom da se troškovi kaznenog postupka isplate na tekući račun osoba koje su bile optužene.

Odlučujući o zahtjevu oslobođene osobe, posredstvom branitelja, za naknadu troškova obrane, Osnovni sud Brčko distrikta BiH donio je rješenja o isplati troškova kaznenog postupka u iznosu od 5.239,60 KM. Izdatci su realizirani s organizacijskog koda Osnovnog suda Brčko distrikta BiH, ekonomski kod 613991 – Ostale nespomenute usluge i daće, a odnose se na isplatu troškova obrane optuženog u kaznenom postupku. Člankom 4 stavkom 3 Zakona o izvršenju Proračuna Brčko distrikta BiH za 2019. godinu (Sl. glasnik Brčko distrikta BiH, broj 9/19), propisano je da se izrada i izvršenje proračuna zasnivaju na načelima zakonitosti, efikasnosti, ekonomičnosti i transparentnosti.

Zbog dodatnog odljeva novčanih sredstava pravosuđe nije efikasno i ekonomično trošilo novčana sredstva, što nije sukladno odredbama Zakona o izvršenju Proračuna BD BiH za 2019. godinu.

Potrebno je da pravosuđe obrati dužnu pozornost kako bi se novčana sredstva trošila sukladno zakonu o izvršenju proračuna BD BiH.

7.2. Depozitni račun

Pravosuđe u postupcima koje vodi prikuplja uplate od strana u postupku po osnovi: jamstva po rješenju suda, sudjelovanja u javnoj licitaciji, ovršnog postupka, rješenja o namirenju, stečajnog postupka, postupka likvidacije, eksproprijacije i dr. Prikupljena sredstva se nakon provedenih sudskih postupaka na temelju rješenja predmetnog sudca isplaćuju za namjene određene rješenjem suda.

Uplate i isplate po navedenoj osnovi evidentiraju se u Direkciji za financije (Trezor) preko transakcijskog podračuna za vođenje unutarnjeg platnog prometa za potrebe Osnovnog suda, kod "UniCredit" Banka d. d. Mostar. Popisno povjerenstvo je utvrdilo stanje računa na dan 31. 12. 2019. godine u iznosu 960.853,11 KM.

Revizijom smo utvrdili da pravosuđe nije uspostavilo ažurnu i vjerodostojnu analitičku evidenciju po namjenama i uplatiteljima sredstava.

Potrebno je prilikom izdavanja naloga za uplatu depozita ili drugih sredstava osigurati njihovo dostavljanje osobama zaduženim za vođenje računa kako bi se ustrojila pouzdana analitička evidencija po namjenama i uplatiteljima sredstava, te uspostavila sistemska kontrola efektivne naplate i razduženja izdanih naloga za naplatu.

7.3. Javne nabave

Člankom 3 Zakona o javnim nabavama (opća načela), propisuje se da je ugovorno tijelo dužno postupati transparentno, da se u postupku javne nabave prema kandidatima / ponuđačima ponaša jednako i ne diskriminirajuće, na način da osigura pravednu i aktivnu konkurenciju, s ciljem najučinkovitijeg korištenja javnih sredstava, u svezi s predmetom nabave i njegovom svrhom. Opća načela obvezno se primjenjuju i poštuju i u postupku pravne zaštite.

Člankom 53 stavkom 5 Zakona propisano je da prilikom pripreme tenderske dokumentacije, ugovorno tijelo dužno je poštovati načela jednakog tretmana i nediskriminacije kandidata / ponuđača. Ugovorno tijelo ne smije koristiti savjete bilo koje osobe koja može imati bilo kakav izravni ili neizravni interes za ishod postupka dodjele ugovora, ako je vjerojatno da to može utjecati na stvarnu konkurenciju za predmetni ugovor.

Člankom 54 Zakona propisano je da tehničke specifikacije moraju svim kandidatima / ponuđačima omogućiti jednak i ne diskriminirajući pristup licitaciji.

Člankom 90 Zakona propisano je da je izravni sporazum postupak u kojem ugovorno tijelo nakon ispitivanja tržišta traži pismeno prijedlog cijene ili ponudu od jednog ili više ponuđača i pregovara, ili prihvaća tu cijenu, kao uvjet za konačni sporazum.

Člankom 4 stavkom 3 Pravilnika o postupku izravnog sporazuma propisano je da postupak izravnog sporazuma započinje donošenjem odluke ili rješenja u pisanom obliku koje sadrži sve elemente iz članka 18 stavka 1 Zakona, zatim, ugovorno tijelo ispituje tržište te traži pisani prijedlog cijene ili ponudu od jednog ili više trgovačkih subjekata koji obavljaju djelatnost koja je predmet javne nabave (članak 5 stavak 1).

Uvidom u planove javnih nabava, odluke o pokretanju postupka nabave, zahtjeve za dostavu ponude, specifikacije za nabavu i isporuku robe, odluke o izboru najpovoljnijih ponuđača, zaključene ugovore, naloge za nabavu, otpremnice, račune, zaključene ugovore, zapisnike o izvršenom prijemu roba i usluga, potvrde o izvršenim radovima i drugu dokumentaciju, utvrđeno je sljedeće:

- Zaključenim ugovorima o nabavi i isporuci servera i licencija u iznosu od 120.510,00 KM, nabavi i isporuci IP telefonskog sustava, IP telefona i odgovarajućeg softvera i licencija za potrebe Pravosudnog povjerenstva u iznosu od 81.864,90 KM, nabavi usluga tiskanja za potrebe Pravosudnog povjerenstva u iznosu od 22.815,00 KM, nabavi i isporuci uredskog materijala za potrebe pravosudnih institucija u iznosu od 22.430,89 KM, utvrđeni su rokovi za nabavu i isporuku roba i izvođenje ugovorenih radova od dana obostranog potpisa ugovora. Ukoliko isporučitelj svojom krivnjom ne izvrši svoje obveze u roku utvrđenom ugovoru, dužan je platiti naručitelju penale u visini 1 % od ugovorene cijene / nabavljene robe za svaki dan zakašnjenja, s tim da ukupan iznos penala ne može preći 10 % od ugovorene cijene.

Revizijom je utvrđeno da isporučitelji roba nisu poštovali propisane rokove isporuke robe, niti su obrazložili kašnjenja i da istim pravosuđe nije vršilo obračun penala, što nije sukladno odredbama zaključenih ugovora.

Potrebno je dosljedno provoditi odredbe ugovora o nabavi robe, u dijelu poštovanja propisanog roka, a u slučajevima nepoštovanja istog obračunati penale.

- Posebne odluke o pokretanju postupka javne nabave usluga – usluge prijevoza, utovara i istovara arhivskog materijala za potrebe Osnovnog suda Brčko distrikta BiH donesene su 4. 3., 5. 7. i 8. 11. 2019. godine.

U navedenim odlukama upisan je isti predmet nabave sa nazivom i šifrom iz JRJN/CPV kodova. Javne nabave će se provesti putem izravnog sporazuma. Sektor za kontrolu Trezora utvrdio je nedostajuća sredstva Osnovnog suda Brčko distrikta BiH u iznosu od 2.639,00 KM.

Zaključeni su ugovori o nabavi roba 4. 3., 5. 7. i 8. 11. 2019. godine. Vrijednost izvršenih usluga je 6.481,80 KM s PDV-om po ispostavljenim računima od 1. 3. i 5. 7. i 8. 11. 2019. godine.

U postupku revizije je utvrđeno da je pribavljena **ponuda od jednog ponuđača** s kojim je zaključen ugovor o nabavi roba, **bez dokumentiranja ispitivanja tržišta**. Izuzev toga, izvršena je **jedna nabava 3 dana prije okončanja postupka nabave i pokretani su postupci javne nabave, zaključivani ugovori i pored nedostajućih sredstava u iznosu od 2.639,00 KM**, što nije sukladno člancima 3., 4. stavku 3, članku 18 stavku 1 i članku 90 Zakona o javnim nabavama i članku 5 stavku 1 Pravilnika o postupku izravnog sporazuma.

Potrebno je dosljedno provoditi odredbe Zakona o javnim nabavama i Pravilnika o postupku izravnog sporazuma u dijelu usluga prijevoza, utovara i istovara arhivskog materijala.

Potrebno je prije pokretanja postupka javne nabave osigurati potrebna sredstva.

Potrebno je provesti postupak javne nabave i zaključiti ugovor o pružanju usluga prije vršenja usluga prijevoza, utovara i istovara arhivskog materijala.

- Odluke o pokretanju postupka javne nabave roba – nabava prigodnih darova (zidnih satova) donesene su 22. 10. 2019. godine u Osnovnom i Apelacijskom sudu Brčko distrikta BiH. Istog dana upućeni su zahtjevi za dostavu ponuda, a 22. i 29. 10. 2019. godine predsjednici Apelacijskog i Osnovnog suda obavještavaju jedinog od četiri ponuđača, koji je dostavio tražene podatke iz specifikacije za nabavu, čija je ponuda ocijenjena kao prihvatljiva.

U opisnom dijelu specifikacije je, pored ostalog, tražen zidni sat osmokutnog oblika izrađen od **fosilnog hrasta starosti preko tisuću godina** s kvalitetnim satnim mehanizmom. U napomeni iste je navedeno da su ponuđači dužni dostaviti **certifikat** ovlaštene institucije kao dokaz starosti drveta od kojega je sat izrađen i garanciju proizvođača na satni mehanizam u trajanju najmanje 12 mjeseci. Ponude bez certifikata i garancije neće biti prihvatljive. Ispostavljeni računi od 22. 11. 2019. godine su u iznosu od 8.424,00 KM.

U postupku revizije je utvrđeno da je **pravosuđe u specifikaciji za nabavu i isporuku prigodnih darova** za potrebe Osnovnog i Apelacijskog suda Brčko distrikta BiH **uključivanjem posebnih zahtjeva, koji nisu nužni, ograničili konkurenciju i omogućili da formirani predmet nabave može realizirati samo određeni ponuđač, odnosno unaprijed je dana prednost određenom ponuđaču.**

Potrebno je da pravosuđe prilikom pripreme specifikacije za nabavu i isporuku prigodnih darova dosljedno poštuje načela jednakog tretmana i nediskriminacije kandidata / ponuđača sukladno Zakonu o javnim nabavama.

Poništena su dva postupka javne nabave, i to:

- Nabava graviranih pločica i identifikacijskih kartica za potrebe Tužiteljstva Brčko distrikta BiH, po konkurentskom postupku, a zbog toga što nije dostavljena nijedna ponuda u određenom krajnjem roku – članak 69 stavak 2 a) Zakona o javnim nabavama.
- Nabava i ugradnja ovalne PVC pregrade na šalteru pisarnice za potrebe Tužiteljstva Brčko distrikta BiH, po konkurentskom postupku. Povjerenstvo za nabave je nakon otvaranja ponuda, analize dostavljenih dokumenata utvrdilo da su dva ponuđača kvalificirana i da su njihove ponude prihvatljive. Odlukom od 20. 11. 2019. godine, izabran je najpovoljniji ponuđač u iznosu od 1.283,49 KM. Tužiteljstvo Brčko distrikta BiH aktom od 16. 12. 2019. godine vraća kompletnu dokumentaciju za otvaranje naloga s nepotpisanim ugovorom od 4. 12. 2019. godine zato što je 13. 12. 2019. godine odabrani ponuđač, telefonom javio da odustaje od dodijeljenih mu radova. **U pisanoj izjavi izabranog ponuđača od 18. 12. 2019. godine, isti izjavljuje da odustaje od izvođenja građevinskih radova zato što je predstavnik Tužiteljstva zahtijevao radove koji odstupaju od tenderske dokumentacije i ponude i što bi cijena koštanja bila veća i rok isporuke dulji.**

Na prijedlog Povjerenstva za javne nabave donesena je Odluka o poništenju postupka javne nabave od 23. 12. 2019. godine. Kao osnova za poništenje postupka javne nabave navode se drugi dokazivi razlozi koji su izvan kontrole ugovornog tijela i koji se nisu mogli predvidjeti u vrijeme pokretanja postupka javne nabave - članak 69 stavak 3 Zakona o javnim nabavama.

U postupku revizije je utvrđeno da su naknadni zahtjevi predstavnika Tužiteljstva za građevinskim radovima koji odstupaju od tenderske dokumentacije i ponude, neopravdani.

Potrebno je nakon odabira najpovoljnijeg ponuđača dosljedno provoditi specifikaciju iz tenderske dokumentacije, kako bi se izbjegli rizici od mogućih šteta zbog povrede zakona.

7.4. Popis sredstava i obveza na dan 31. 12. 2019. godine

Odredbama članka 4 Pravilnika o evidenciji stalnih sredstava, sitnog inventara i materijala za proračunske korisnike u Brčko distriktu BiH regulirano je da su proračunski korisnici obvezni obavijestiti Direkciju za financije Brčko distrikta BiH o točnom nadnevku raspoloživosti stalnog sredstva za uporabu, kako bi se stalno sredstvo u pripremi preknjižilo na stalno sredstvo u uporabi i otpočeo obračun amortizacije.

Revizijom smo utvrdili da je na ekonomskom kodu investicije tijekom evidentirano 21.787,60 KM koje se odnose na ulaganja u stalna sredstva. Tijekom 2019. godine sa spomenutog ekonomskog koda, nije vršeno preknjižavanje investicija u toku na sredstva u uporabi, odnosno nije vršeno stavljanje u uporabu realiziranih investicija, što nije sukladno odredbama članka 4 Pravilnika o evidenciji stalnih sredstava, sitnog inventara i materijala za proračunske korisnike u Brčko distriktu BiH.

Potrebno je da pravosuđe pravodobno obavješćuje Direkciju za financije Brčko distrikta BiH o točnom nadnevku raspoloživosti stalnog sredstva za uporabu, a koja se i suštinski i koriste, kako bi se isto preknjižilo kao sredstvo u uporabi i otpočeo obračun

amortizacije sukladno odredbama Pravilnika o evidenciji stalnih sredstava, sitnog inventara i materijala za proračunske korisnike u Brčko distriktu BiH.

Pravosuđe je 19. 11. 2019. godine izvršilo imenovanje popisnog povjerenstva i podpovjerenstva za popis stvari, materijalnih prava, tražbina i obveza institucija pravosuđa Brčko distrikta BiH sa zadatkom da, sukladno Uputi o radu popisnih povjerenstava i obavljanju popisa sredstava, tražbina i obveza, izvrši popis u pravosuđu, sa stanjem na dan 31. 12. 2019. godine, te da Izvješće o izvršenom popisu dostavi Pravosudnom povjerenstvu do 10. 1. 2020. godine. Popisno povjerenstvo je dužno koordinirati rad povjerenstava i sastaviti popisne liste, usuglasiti s Direkcijom za financije Brčko distrikta BiH i iste dostaviti Središnjem popisnom povjerenstvu Brčko distrikta BiH do 15. 1. 2020. godine.

Izvješće je od Pravosudnog povjerenstva usvojeno 31. 1. 2020. godine. Uvidom u popisne liste utvrđeno je da je usuglašavanje stanja s Direkcijom za financije BD BiH izvršeno 28. 1. 2020. godine, nakon roka propisanog člankom 7 Upute.

Člankom 3 točkama a), b) i c) Upute o radu popisnih povjerenstava i obavljanju popisa sredstava, tražbina i obveza regulirano je da Popisno povjerenstvo za popis sredstava, tražbina i obveza kod proračunskih korisnika ima zadatak da vrši popis sredstava, tražbina i obveza sukladno ovoj Uputi, na vidnom mjestu stavi naljepnicu s pripadajućim inventurnim brojem, samo kod popisa stalnih sredstava i sastavlja popise po uredima uz potpis službenika iz tog ureda. Člankom 7 stavkom 1 točkom a) navedene Upute regulirano je da je popisno povjerenstvo dužno izvješće o popisu stalnih sredstava, sitnog inventara i zaliha materijala, kao i tražbina i obveza dostaviti Središnjem popisnom povjerenstvu i Trezoru najkasnije do 15. siječnja iduće godine.

Pravosuđe nije uspostavilo evidenciju zaduženja stalnih sredstava i inventara po uredima s potpisom zaduženih osoba propisanu člankom 3 točkom c) i Izvješće o izvršenom popisu nije dostavljeno u roku propisanom člankom 7 točkom a) Upute.

Potrebno je osigurati da se priprema i izvršenje popisa imovine i obveza vrši dosljednom primjenom Upute o popisu u dijelu rokova okončanja popisa i zaduženja stalnih sredstava i inventara po uredima i zaduženim osobama.

8. KOMENTAR

Pravosuđu je uručen Nacrt izvješća o reviziji financijskog poslovanja za razdoblje 1. 1. – 31. 12. 2019. godine, broj: 01-02-03-13-325/20, na razmatranje i dostavljanje eventualno novih dokaza i komentara na nalaze revizije.

U ostavljenom roku od 15 dana, pravosuđe se nije očitovalo te Nacrt predstavlja konačno izvješće.

Tim za reviziju:

Božo Zimonjić, dipl. oec.

Safet Nišić, dipl. oec.

9. PRILOZI IZVJEŠĆA O REVIZIJI

Izveštće o izvršenju proračuna za 2019. godinu

Tablica br. 1

Ekon. kod	Naziv ekonomskog koda	Ostvareno 2018.	Plan proračuna 2019.	Rebalans i preraspodjela	Odobreni proračun	Izvršenje 2019.	(7:3)100	(7:6)100
1	2	3	4	5	6	7	8	9
611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih	7.568.025,51	8.171.057,70	+66.795,01	8.237.852,71	7.961.796,88	105,20	96,65
611100	Bruto plaće i naknade	7.400.327,69	7.892.797,70	+66.795,01	7.959.592,71	7.794.679,30	105,33	97,93
611200	Naknade zaposlenim	167.697,82	278.260,00	0,00	278.260,00	167.117,58	99,65	60,06
612100	Doprinosi na teret poslodavca	272.638,01	290.050,93	+6.943,23	296.994,16	286.387,43	105,01	96,43
613000	Izdatci za materijal i usluge	2.399.262,63	3.080.090,00	-308.000,00	2.772.090,00	2.282.281,63	95,12	82,33
613100	Putni troškovi	76.276,11	102.300,00	+1.700,00	104.000,00	85.301,16	111,83	82,02
613200	Izdatci za energiju	153.396,28	165.000,00	+5.000,00	170.000,00	160.139,93	104,40	94,20
613300	Izdatci za komunalne usluge	205.243,70	266.100,00	-1.500,00	264.600,00	200.979,40	97,92	75,96
613400	Nabava materijala	223.812,57	205.200,00	0,00	205.200,00	121.279,22	54,19	59,10
613500	Izdatci za usluge prijevoza i goriva	46.502,44	57.500,00	+8.600,00	66.100,00	52.185,51	112,22	78,95
613700	Izdatci za tekuće održavanje	194.323,42	219.500,00	-11.000,00	208.500,00	89.155,00	45,88	42,76
613800	Izdatci za osig., bank. usluge i usluge platnog prometa	33.585,64	37.480,00	+200,00	37.680,00	31.423,27	93,56	83,40
613900	Ugovorene usluge	1.466.122,47	2.027.010,00	-311.000,00	1.716.010,00	1.541.818,06	105,16	89,85
-	Ukupno tekući izdatci	10.239.926,15	11.541.198,63	-234.261,76	11.306.936,87	10.530.465,94	102,84	93,13

Realizacija proračuna kapitalnih potreba

Tablica br. 2

Godina	Plan sredstava sa 1. 1. 2019.	Ostvareno do 1. 1. 2019.	Ostvareno od 1. 1. 2019.	Ukupno ostvareno (3+4)	% ostvarenja (5:2)100
1	2	3	4	5	6
2017.	631.455,00	265.044,39	307.753,92	572.798,31	90,71
2018.	420.000,00	96.695,46	101.521,93	198.217,39	47,19
2019.	420.000,00	0,00	6.762,60	6.762,60	1,61
UKUPNO:	1.471.455,00	361.739,85	416.038,45	777.778,30	52,86

Pregled planiranih i naplaćenih prihoda

Tablica 3

R/B	VRSTA PRIHODA	OSTVARENO 2018. GODINE	PLANIRANO 2019. GODINE	OSTVARENO 2019. GODINE	NAPLAĆENO U ODNOSU NA PRETHODNU GODINU (5:3)100	NAPLAĆENO U ODNOSU NA PLAN (5:4)100
1	2	3	4	5	6	7
1	721100-Prih. od nefinanc. jav. poduz. i fin. javnih instit.	2.091,82	0,00	0,00	0,00	0,00
2	721600-Prihodi od privatizacije	739,88	0,00	0,00	0,00	0,00
1	722100-Administrativne pristojbe	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1	722200-Sudske pristojbe i naknade	1.604.844,24	1.763.250,00	1.403.821,41	87,47	79,62
2	722600-Prihodi od pružanja javnih usluga	212.851,04	2.000,00	247.022,12	116,05	12.351,11
3	722700-Neplanirane uplate-prihodi	9.628,22	2.000,00	3.901,28	40,52	195,06
4	723100-Novčane kazne	365.439,64	446.000,00	415.697,46	113,75	93,21
-	U k u p n o	2.192.487,05	2.213.250,00	2.070.442,27	94,43	93,55